

PODYSKUTUJMY O IDIOTACH

„Idioci” wystawieni w Teatrze Jaracza przez Marcina Wierchowskiego dają okazję, by jeszcze raz powrócić do Larsa von Triera i jednego z jego najsłynniejszych, wręcz emblematycznych filmów. „Idioci” zrealizowani wedle zasad Dogmy stali się w chwili premiery przed ponad dwudziestoma laty niemalże manifestem reżysera-buntownika, który chciał iść pod prąd zadowolonomu, uśpionemu w pozornym błogostanie konsumpcji społeczeństwu. Obraz podzielił widownię na całym świecie – jedni do dziś widzą w nim szczytowe osiągnięcie enfant terrible współczesnego kina, inni zaś zżymają się, iż w wizji von Triera kryje się artystowski gest wykluczenia, postawienia ponad maluczkimi, którym jest niedostępne poczucie wyjątkowości ustanawianych przez artystę elit. Tak czy inaczej, „Idioci” do dziś wywołują najbardziej zawzięte dyskusje.

Przedstawienie Marcina Wierchowskiego ukazuje obraz wspólnoty odrzuconych przez dzisiejszą rzeczywistość. Jest wejściem w środek owej wspólnoty, badaniem relacji łączących jej członków. Jest też opowieścią o mieście, które warto spróbować pokochać – przytulić Łódź, jak się mówi ze sceny. Pozwala też postawić pytanie o to, czym dzisiaj w podzielonym jak nigdy świecie i w spolaryzowanych społeczeństwach jest wspólnota, na jakich fundamentach można próbować ją budować i jak zapewnić jej trwałość. I wreszcie – czy wspólnota w ogóle jest możliwa, czy może przeistacza się we własną karykaturę albo w najlepszym razie w iluzję, wspierającą fałszywy obraz międzyludzkich więzi?

Wspólnota jest dziś wyzwaniem również dla teatru. Czy ma dzisiaj rację bytu w teatrze demokracja, tworzenie w prawdziwej wspólnocie, niejako powracanie do stanu zerowego, na nowo czucie się debiutantem? Takie było założenie Grzegorza Jarzyna, który w spektaklu „G.E.N.” w TR Warszawa też wziął za punkt wyjścia „Idiotów”, nie wiedząc, dokąd go oni zaprowadzą.

W dyskusji wezmą udział:

Prof. Andrzej Leder – jeden z najważniejszych dziś polskich filozofów kultury, a jednocześnie psychoterapeuta, wykładowca w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego. Przez wiele lat związany z pismem „Res Publica Nowa”, publikował też m.in. w „Dialogu” i „Krytyce Politycznej”. W jego rozległych zainteresowaniach szczególne miejsce zajmują tożsamość i mit. Autor wielu książek, w ostatnich latach najgłośniejsza była nominowana do Nike „Prześniona rewolucja. Ćwiczenie z logiki historycznej”.

Grzegorz Jarzyna – reżyser, przez wiele lat dyrektor Teatru Rozmaitości, potem TR Warszawa, obecnie jego wiceszef do spraw artystycznych. Od jego przedstawienia „Bzik tropikalny” w 1997 roku w powszechnej opinii zaczęła się nowa epoka w polskim teatrze. Zrealizował m.in. „Iwonę, księżniczkę Burgunda”, „Między nami dobrze jest”, „T.E.O.R.E.M.A.T.”, „Uroczystość”, „Innych ludzi”. Pracował m.in. w USA, Chinach, Niemczech, Austrii., Holandii. Jego „G.E.N.” za punkt wyjścia bierze „Idiotów” Larsa Von Triera.

Marcin Wierchowski – reżyser, autor „Idiotów” w Teatrze Jaracza. Jego zrealizowany w krakowskim Teatrze Ludowym spektakl „Sekretne życie Friedmannów” okazał się bezdyskusyjnym zwycięzcą festiwalu Boska Komedia w Krakowie w 2017 roku.

foto: Greg Noo-Wak, materiały teatru.